

Magyarország védett állatai

ERDŐK VÉDETT MADARAI

Magyar Diafilmgyártó Vállalat
Budapest, 1987

Magyarországon 358 madárfaj található, amelyek egy része állandóan nálunk tartózkodik; másik részük az úgynevezett vonuló madarak, amelyek tavasszal érkeznek hozzánk, itt költenek és nevelik fel fiókáikat, a tél beállta előtt melegebb vidékekre költöznek.

Az utóbbi évtizedekben az intenzív mező- és erdőgazdálkodás, a környezet fokozódó szennyeződése és a nagymértékű urbanizáció következtében egyre inkább szűkül a vadon élő madarak élőhelye, egyre nehezebben találnak maguknak táplálékot. A felelőtlen légpuskázás, a fészekaljak esztelen pusztítása is pótolhatatlan károkat okoz, különösen a ragadozó madarak között. Mindez a szakemberek szerint újabb és újabb fajokat fenyeget végleges kipusztulással; a Magyarország területén élő madárfajok közül eddig már 320-at kellett védetté nyilvánítani.

Mindnyájunktól függ, hogy sikerül-e érvényt szerezni természetvédelmi törvényeinknek, sikerül-e megóvni hazánk felbecsülhetetlen természeti értékeit, csodálatos növény- és állatvilágát!

Színes diasorozatunkban eredeti élőhelyükön mutatunk be néhányat a hazánkban élő 320 védett madárfajból. A madarak külső morfológiai leírása szűkszavú; inkább a képek szemléltető erejére hagyatkozunk. Viszont előfordulási helyüket, fontosabb életjelenségeiket részletesebben ismertetjük, feltüntetett eszmei értékükből pedig — mely 500-tól akár 50.000 Ft-ig is terjedhet — védettségük fokára, egyedszámuk alakulására lehet következtetni.

1. *Fekete harkály* (*Dryocopus martius* L. 1758)

A legnagyobb európai harkály, csaknem varjú nagyságú. Az északi tájakon és a magas hegységekben öreg fenyvesek, másutt bükkösök és vegyes lomb-erdők lakója. Fészekodóját öreg fák magas törzsébe vájja. Magyarországon a bükkösök, újabban az alföldi nyarasok állandó lakója. Állománya az utóbbi időben jelentősen megnőtt.

Eszmei értéke: 3.000 Ft.

2. *Meggyvágó* (*Coccothraustes coccothraustes* L. 1758)

Vegyes állományú erdők, parkok, gyümölcsösök lakója. Hatalmas, vaskos csőréről könnyen felismer-

hető. Hazánkban gyakran költő madárfaj. Fák felső ágán vagy alacsonyabb vízszintes ágon, a törzs közelében fészkel. Az avarba hullott magvakkal táplálkozik. Ősszel és télen gyakran kisebb csapatokba verődve egy részük elvonul.

Eszmei értéke: 500 Ft.

3. *Szalakóta* (*Coracias garrulus* L. 1758)

Az öreg erdőket és a fákkal gyéren tarkított nyílt területeket kedveli. Öreg fák odvaiban, partszakadások üregeiben, romokon költ. Magyarországon — elsősorban a Duna—Tisza közén — rendszeresen fészkel, de állománya erősen megfogyott. Rovarokkal táplálkozik. Októbertől délre vonul.

Eszmei értéke: 10.000 Ft.

4. *Macskabagoly* (*Strix aluco* L. 1758)

Közepes termetű, kifejezetten éjszakai madár. Kisebb rágcsálókkal, madarakkal és rovarokkal táplálkozik. Erdőségek, nagyobb kertek lakója. Odvas fáokban, elhagyott varjófészkekben, néha épületekben költ. Gyakori fészkelő erdeinkben é; a lakott helyeken, városokban. Állandó madarunk.

Eszmei értéke: 1.000 Ft.

5. *Uhu* (*Bubo bubo* L. 1758)

A legnagyobb európai bagoly Magyarországon csak nagyon ritkán fordul elő; élőhelye az erdőségek kiemelkedő szikláit, elhagyott kőbányák, szirtes hegyoldalak és nyílt sztyeppék. Sziklaüregekben, elhagyott fészkekben, faodvakban, sűrű aljnövényzet rejtekén költ. Hajnalban és alkonyatkor vadászik. Mezeinyúl nagyságig mindenféle állatot zsákmányol. Állandó madarunk.

Eszmei értéke: 30.000 Ft.

6. *Erdei fülesbagoly* (*Asio otus* L. 1758)

Fenyvesek, helyenként lomberdők lakója. Szarkák, varjak, ritkán ragadozó madarak elhagyott fészkeiben költ. Nappal a sűrű lombok között rejtőzik. Éjjel vadászik kisebb rágcsálókra, főleg mezei pocokra, de néha madarat és rovarokat is fog. Ősszel és télen kisebb csapatokba verődik, és így tel el.

Eszmei értéke: 1.000 Ft.

Írta: Kristó László
Fényképezték a Nimród Fotóklub tagjai;
Vizúr János 1, Kiss Imre 2, dr. Pallós Csaba 3, 6,
dr. Kalotás Zsolt 4, Berta Béla 5.
Lektorálta; Homonnay Zsombor
Szerkesztette; B. Zsédényi Judit